

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 260

Maribor, petek 14. novembra 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček zav. v Ljubljani št. 11 409
Velja mesečno prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelisk »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zaupnica Briandu in vladi

FRANCOSKA ZBORNICA JE Z VELIKO VEČINO ODOBRILA POLITIKO BRIANDA IN TARDIEUJEVE VLADE.

PARIZ, 14. novembra. Seja poslanske zbornice je trajala sinoči pozno v noč. Pred zaključkom se je vstal min. predsednik Tardieu in imel daljši govor. Izjavil je, da vlada popolnoma soglasna s politikom Brianda. Francija je lahko srečna, da ima Brianda. Zavračal je očitke o oboroževanju in imperijalističnih težnjah Francije in naglasil, da ima Francija 183.000 manj vojaštv kot Nemčija in 185.000 manj kot Anglija. V Ženevi bo Francija stavila predlog, kako naj se za- jezijo boljševiška propaganda in pa revij-

zionistična stremjenja. Položaj v Evropi je prenevaren, da bi se smel kdorkoli s temi stvarmi igrati. Če hočete — je zaključil Tardieu — zrušiti mojo vlado, jo zrušite jutri, danes pa pokažite, da je Francija v mirovni politiki enotna in solidarna.

Tardieujev govor je napravil na celo zbornico najgloblji utis. Glasovanje se je vršilo kmalu po polnoči. Briandu in vladi je bila s 322 glasovi večina izražena zaupnica.

Atentat na japonskega predsednika vlade

MIN. PREDSEDNIK HAMAGUŠI USTRELJEN V VRAT. — ZDRAVNIKI DVOMIJO, DA BI OKREVAL.

TOKIO, 14. novembra. Davi je bil izvršen atentat na min. predsednika Hamagušija. Ko je nameraval vstopiti v vlak, da bi se odpeljal na manevre japonske vojske, je stopil k njemu nek moški, prijazno pozdravil in se spustil z njim v razgovor. Tekom razgovora pa je z bliskovito naglico potegnil iz žepa revolver in ustrelil proti ministrske-

mu predsedniku. Hamaguši se je na mestu zgrudil. Atentatorja so hitro prijeli, ker je hotel oddati še drugi strel. Hamaguši je bil zadet v vrat. Prepeljali so ga hitro v bolnico, kjer je bil takoj operiran. Njegovo stanje pa je kritično in zdravniki se boje, da mu ne bodo mogli rešiti življenja. Kdo je atentator, še ni znano.

Katastrofa v Lyonu

CELI DEL MESTA OD PLAZOV OPUSTOŠEN, HIŠE RAZDEJANE, NAD 200 LJUDI POD RUŠEVINAMI.

LYON, 14. novembra. Katastrofa, o kateri smo včeraj kratko poročali, je nastala v noči od srede na četrtek vsled tega, ker se je zrušil obronek griča, okoli katerega teče reka Saon, na del mesta, ki se imenuje San Jean, ter so zemeljske plasti zasule več hiš.

Katastrofa je mnogo večja, nego se je prvotno mislilo. Ves del mesta je popolnoma opustošen, število smrtnih žrtev pa še sploh ni znano. Med prebivalstvom vlada nepopisno razburjenje, ker obstoja nevarnost nadaljnjih plazov. Po mnenju geoloških strokovnjakov je ves hrib popolnoma izpodveden od vode in plinov in je to šele začetek razpadanja.

Oblasti so storile vse, da preprečijo nevarnost katastrofe. Reševalna dela se nadaljujejo z vso naglico, vendar pa napredujejo zelo počasi, ker morajo odkopavati ogromne mase zemlje in kamena, predno morejo priti do zasutih žrtev. Tekom včerajšnjega dne so odkopali komaj 5 oseb. Vse so bile tako zme-

vih prihrankov, ki z ozirom na vedno težjo ekonomsko krizo zlasti tekom tekočega leta zelo zaostajajo. Značilno je tudi, da so vlagatelji v drugem tromesečju tekočega leta dvignili vse kapitalizirane obresti. Ta pojav potrjuje dejstvo, da je gospodarska kriza v naši državi res težka, ker so vlagatelji morali dvigniti kapitalizirane obresti v kljub temu, da je potrošnja in na vasi i v mestih silno padla.

Vočigled vsemu temu je naravno klic po štednji in ne propaganda vedno boli na mestu in bi zlasti bila na me-

stu omejitev nešteti nepotrebnih plesnih in drugih prireditev, na katerih se trošijo brez premisleka in razuma gomile narodnega premoženja. Naše združništvo bo moralo v prvi vrsti prevzeti nalogo, da v tej smeri uvede in izvede globoko zamišljeno propagando v zvezi z vsemi drugimi gospodarskimi organizacijami, pa tudi v zvezi s kulturnimi organizacijami in ustanovami, ter s pomočjo vseh javnih činiteljev, korporacij in oblasti. Šele potem bo parola štednje postala tekom časa splošna narodna svojina.

Spor med pristaši Habsburgovcev

BUDIMPEŠTA, 14. novembra. V legitimističnih krogih se čuje o sporu med vodstvom legitimistov in bivšo kraljico Cito. Legitimisti stojijo na stališču, da naj bo nadvojvoda Oton samo kralj Madžarske in da se mora odreči drugim aspiracijam, tudi avstrijskemu prestolu. V tem smislu so legitimisti sklenili, da bodo izdali 20. t. m. vsi madžarski tajni svetniki manifeste na narod. Cita pa ne pristaja na te pogoje, ampak želi, da se 19. in 20. t. m. objavi manifest i madžarskemu i avstrijskemu narodu. Madžarski legitimisti so s tem nezadovoljni, zlasti njihov vodja grof Josip Karoly.

Mariborske knjižnice v oktobru.

Meseca oktobra je izposodila »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu 753 obiskovalcem v 17 uradnih dneh skupno 1890 knjig. Novih članov je pristopilo 29. — Knjižnica »Delavske zbornice« v Pokojninskem zavodu, pa je izposodila v tem mesecu 949 obiskovalcem 1520 knjig. Novih članov je sprejela 30. Skupno sta izposodili obe knjižnici v mesecu oktobru 3110 knjig in je število izposojenih knjig v obeh knjižnicah pretekli mesec narastlo. —

Narodno strokovna zveza, podružnica Maribor

ima v nedeljo 16. novembra ob pol desetih v gostilni »pri Vipavcu«, Frankopanova ulica 11 zborovanje, na katerem bo delegat iz Ljubljane poročal o konferenci narodnih organizacij za ujedinjenje vsega narodnega delavstva, ki se je vršila 16. oktobra v Beogradu. Vabimo vse, ki se zanimajo za jugoslovanski delavski pokret, da se tega važnega zborovanja udeležijo. —

Droblj iz Radvanja.

Na zadnji občinski seji je občinski odbor soglasno sprejel med drugimi tudi g. Mautnerja z rodbino vred v občinsko zvezo. — Četrti razred je prenatrpan. Ima čez 60 otrok, ki 5 ur na dan stlačeni sedijo v razmeroma majhni šolski sobi. Treba bo misliti na paralelko. Okrajni šolski odbor bo moral napraviti tozadevno potrebne korake, da se olajša šolsko delo. — Komisija občinskih odbornikov pod vodstvom župana g. Vizoviška si je te dni ogledala tok radvanjskega potoka, da ugotovi vzroke zadnjih poplav. V komisiji so bili tudi vsi posestniki, ki imajo posestva ob potoku. Komisija je ugotovila, da je potok preozek in preplitev in da v slučaju deževja velike vodne mase ne morejo pasirati ovinkov. Pri zadnjem deževju je napravila poplava našim kmetom precej škode. Potrebna bo vsekakor regulacija potoka, na drugi strani pa je posestnikom priporočati, da naj vsak na svojem ozemlju potok osnaži pleva, ki raste v strugi ter ga tudi poglobi. —

Radi kokoši

so se sinoči skregali in končno še stekli v Pristaniški ulici zakonca Rener na eni in sod. mojster Janžič na drugi strani. Ker je Renerjeva izpustila kokoši, ki so prišle pred Janžičevo delavnico, je prišlo do prepira, v katerem so padle žaljivke in končno je po trditvi Renerjev Janžič udaril Renerja s sodarskim železom po glavi, Renerjeva pa mu je železo iztrgala in začela mahati po njem. Ker zahtevajo postopanje, bo konec napravilo sodnija.

Spominajte se CMD

Po sledi Atlantide

HERODOTOVI ZAPISKI. — DOSEDANJA RAZISKOVANJA. — PRIPRAVE ZA NOVO EKSPEDICIJO.

Da je bila Atlantida kulturna zemlja, ki je baje širila svoje pokrajine tam nekje na zapadu severne Afrike, kjer šume dandanes neizmerni valovi Atlantskega oceana, je tudi v naših širših krogih že znano. O njej je »Večernik« že pisal. Spomin nanjo in njeno ime sta se ohranila v enem samem zapisku Grka Herodota, ki pravi, da ju je vzel iz egiptanskega vira. Kje je bil ta vir, dandanes žal ne vemo in pozitivno ne moremo ugotoviti, zdi pa se, da je ležal v znani ogromni knjižnici v Aleksandriji, ki je pogorela. Ž njo je neizprosni ogenj uničil najdragocenejše spomine prošlosti. Če bi se to ne bilo zgodilo, bi se nam danes najbrže ne bilo treba toliko mučiti z izkopavanji razvalin in iskanji starih spomenikov in napisov. Imeli bi pisane podatke o prošlosti vseh narodov starega Orijenta.

Aleksandrijska knjižnica je pogorela in spomin na Atlantido je ostal samo v bežnih stavkih prastarega rokopisa. Ven dar so se v poslednjih stoletjih našeti učenjaki trudili, da bi ugotovili, koliko je na stvari resnice. Mnjenja so pa zelo deljena. Nekateri v eksistenco Atlantide sploh ne verujejo, drugi pravijo, da je tam, kjer se sedaj preliva morje med Afriko in Južno Ameriko, nekoč zares bilo kopno, ki je spadalo k predzgodovinski Gondvani, vendar pa izključujejo možnost, da bi se bilo pogreznilo šele v človeški dobi, posebno ne v tako pozni, kakor je doba stare egiptanske civilizacije in kulture, pa bilo tudi na samem začetku. Tretji, in teh je malo, pa verujejo v istinitost Herodotovega zapiska.

Ti poslednji so tudi že večkrat poizkusili najti za svojo vero realno potrdilo. Preiskovali so zapadno afriško obalo, Kanarske otoke, ki naj bi bili zadnji ostanki te Atlantide itd. Pri teh preisko-

vanjih so ugotovili, da se razločno poznavao struge nekaterih zapadno-afriških rek še več kilometrov pod morjem, kar naj bi pričalo, da je to, sedaj pogreznjeno ozemlje, moralo biti nekoč nad morsk gladino. To je pa tudi vse, kar so zagovorniki trditve o resnični eksistenci Atlantide doslej vsaj deloma pozitivnega ugotovili.

Nedavno pa se je v Ameriki osnovala družba ljudi, kateri načeljuje baron Procc, ki si je nadela nalogo, dokončno razčistiti vprašanje eksistence Atlantide. Družba si je tudi že preskrbela potrebna denarna sredstva, da opremi ladjo za to znanstveno ekspedicijsko in izdelala je posebno potapljaške priprave, ki daleč prekašajo vse dosedanje in omogočajo tudi potopitev v največje morske globine. Tako opremljena bo ladja odpelala še letos ali pa zgodaj prihodnje leto v vodovja ob zapadni afriški obali. Tam se bodo potapljači, sami znanstveniki, spuščali na morsk dno in ga natanko preiskali. Če je obstojala zares ona pravljica Atlantida in se je, kot pravi Herodot, potopila, potem — tako upajo baron Procc in njegovi — morajo na dnu najti kakršnekoli sledove o nekdanjem življenju.

Tako stojimo tedaj pred zanimivim poizkusom odkritja dna Atlantskega oceana in izključeno, da bomo že prihodnje leto lahko poročali o arheoloških izsledkih pod velikim morjem. Po odkritju vseh zemeljskih celin, po začevanju raziskovanj in južnega tečaja in po ekspedicijskih na Mount Everest, pride na vrsto še morsk dno, stotine in tisoče metrov pod gladino. Največji optimisti se celo nadejajo, da bodo našli tam doli — valine mest in svetilč, prav kakor je opisal čarovnik Jules Verne, ki je s svojo bodočnost skoraj dobesedno potrdila.

ka, Gorinška in ge. Savinove umerjene in zato dobre.

To je pot, ki bo vzgojila dober ansambl, kateri bo ustvarjal lahko dobro opereto.

Karol Pahor.

Preljubi naš uradni šimel!

Zvonec pri vходу v stanovanje pozvonil. Služkinja pusti delo in gre odpret. Uradni sluga magistrata drži v rokah nekaj dopisnic podobnega in pravi, da mora to gospodinjji proti podpisu oddati. Služkinja pokliče gospodinjjo. Sluga jej da knjigo, da podpiše. Ko je to storjeno, ji odda dopisnico. Sluga, ki ima cel kup takih dopisnic, odide. Gospodinja bere: Zglasiti se mora pri enem oddelku magistratne pisarne, vabilo s seboj prinesiti. Če ne pride, bo kazni. Mož pride domov. Gospodinja: »Veš kaj, nerada hodim po uradih, pojdi Ti tja in poglej, kaj hočejo od mene!« Drugi dan. Mož si izprosi dovoljenje, da se sme za kratek čas od svojega posla odstraniti. Dovoljenje dobi in gre na magistrat na dotični oddelk. V predsobi sreča nekoga — močje je uradnik tega oddelka. Vprašam ga, na koga naj se obrnem. Pokaže mi sobo, vstopim. V sobi so 3. uradne osebe. Katera je prava? Poskusim pri najbližji. Ker je zatopljen v delo, moram malo čakati. Pogleda me, pokažem mu dopisnico, bere in pokaže na kompetentno uradno osebo v kotu. Grem tja, pokažem dopisnico; prav sem prišel. Uradna oseba: Sedite! — Hvala, sedim cel dan. — Imate služkinjo? — Da. — Koliko ima mesečne plače? — Mislim da 250 Din. — Je zavarovana? — Da. — Opravili ste, hvala. — Z Bogom! — Moj odgovor se je uradna oseba notirala s svinčnikom na košček papirja. Da resumiram: Da zvedo, ali imamo služkinjo, koliko ima mesečne plače in če je zavarovana pri bolnišniški blagajni, se je zgodilo sledeče: 1. napisalo se je vabilo (prvi dan); 2. sluga je odnesel vabilo stranki (drugi dan); 3. služkinja in gospodinja sta morali pustiti delo, da se prevzame vabilo in potrdi prejem istega; 4. pot na oddelk magistrata, pot nazaj, zguba 1 ure delovnega časa (tretji dan). Torej, komaj tretji dan je magistrat zvedel avtentične podatke s sodelovanjem petih oseb. Smo pismeni, imamo telefon, pošto, papir, črnilo, svinčnik, pero. Pa tega, mislim, naš uradni šimel ne ve. Ima vremena! —

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 14. novembra. Zaprt.

Sobota, 15. novembra ob 20. uri »Škrjančkov gaj«. Kuponi. Gostovanje gđ. Milke Michl, zagrebške subrete.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 17. novembra ob 20. uri »Gospa ministroyka«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Gostovanje subrete Milke Michlove v marib. gledališču. Bivša operetna diva in subreta raznih jugoslovanskih gledališč, med njimi tudi zagrebškega, gđ. Milka Michlova bo gostovala v soboto, 15. tm. v Leharjevi opereti »Škrjančkov gaj« kot Marica, katero partijo je povsod pela z nedeljenimi uspehi, vsled česar bo to gostovanje vsekakor zelo zanimivo in se pričakuje številen obisk občinstva.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo, 16. t. m. se bo pela popoldne ob 15. uri moderna šlager opereta »Aleksandra«, ki je občinstvo vselej izborna zabavala. Kuponi. — Zvečer ob 20. uri se bo ponovila Audranova opereta »Lutka«, ki je zaradi svoje nadvse zabavne vsebine in pristrčne muzike izredno ugaiala.

K reprizi Audranove »Lutke«

Naslovno ulogo, katero je pri premieri pela gđ. Udovičeva, je sinoči kreirala gđ. Barbičeva, katero sem spoznal že v »Aleksandri« in že ob tisti priliki obrnil na mnogo obetajočo mlado pevko pozornost. Morda je bila »Lutka« njena prva večja uloga, zato bi ne bilo umestno sedaj primerjati gđ. Barbičevu z odrske rutinirano operetno pevko gđ. Udovičevu. Gđ. Barbičeva se bo morala odru šele privaditi. Kljub temu sta bili njena zunanja priklapljenost in kreacija uloge zelo zadovoljivi. Kar je važnejše za naše razmere, to je njen glas, kateremu se še najbolje pozna vpliv dobre šole. O njenem, sicer še malem, a krasnem glasu spregovorim še ob drugi priliki.

Tudi ostali ansambl se je pri reprizi zelo potrudil, da je odpravil nedostatke, ki sem jih omenil ob premieri. Režija je bila vestnejša, g. Trbuhovič bolj razpoložen in uloge gg. Harastoviča, Tovornič-

Mariborski in dnevni drobiž

Velika jadranska prireditve v Mariboru.

Oblastni in mestni odbor Jadranske straže v Mariboru priredita na predvečer rojstnega dne Njenega Velikanstva kraljice Marije dne 8. januarja 1930 veliko jadransko prireditev v dvorani pivovarne Union.

Iz orožniške službe.

Prestavljen je iz Slov. Bistrice k Sv. Juriju ob Ščavnici žandarmerijski narednik g. Rus, kateremu je pred kratkim umrla žena in mu zapustila mladoletne otroke. Priljubljeni orožnik je odšel 13. tm. na svoje novo mesto.

Velik zgodovinski kulturni zvočni film »Hadži Murat« (Beli satan)

predvaja od 15. do 20. t. m. kino Union dnevno ob običajnih urah v zvezi s predavanjem o zgodovinskih bojih kavkaških plemen v l. 1852 in naslednjih za svojo svobodo. Film je posnet deloma po znani lepi noveli velikega ruskega pisatelja Tolstoja in ga poživlja krasna scenarija iz divjega Kavkaza, ter petje denskih kozakov, znamenite so pa tudi slike iz dvorskega življenja v Petrogradu. Glavno vlogo »Belega satana« igra neprekosljivi ruski igralec Možuhih. Čudovita je zgodba kavkaškega veljaka in junaka, pred katerim se je tresla nekaj časa cela Rusija, in ki iz velike ljubezni do matere in sina stavi svoje življenje na kocko, da jih reši. Film »Hadži Murat« po svoji ogromnosti in opremljenosti nadkriljuje Atlantik. Naj ne zamudi nihče, si ogledati to silno delo filmske umetnosti!

Da ne bo krivice.

V sredo, dne 12. t. m. smo v policijski kroniki objavili tudi vest, da je bil radi tazgrajanja aretiran neki Alojz Pipan. Ugotavljamo, da enakoimenski g. Alojz Pipan, nadzornik signalov na glavnem kolodvoru, ni istoveten z aretiranim Pipanom. Toliko, da se gosp. Pipanu ne bi morda po nepotrebnem delala krivica in mu jemala čast.

Sedemdesetletnico

je slavil te dni dr. Karol Kramarj, znani češki politik, prvi min. predsednik Češkoslovaške po prevratu in danes vodja češkoslovaške narodne demokracije.

Dijaki, šahisti!

Tukajšnji dijaški šahovski klub na državni gimnaziji je razpisal turnir za prvenstvo dijaštva v Mariboru. Ker je to prvi turnir za prvenstvo dijaštva v Mariboru, se pozivajo vsi dijaški šahisti, da se ga sigurno udeležijo. Prijave se sprejemajo do sobote 15. t. m. pri vodji turnirja Bogdanu Pušenjaku na drž. gimnaziji. Zrebanje igralcev za turnir se bo vršilo 15. t. m. ob 3. pri sestanku dij. šah. kluba na drž. humanistični gimnaziji. Pri zrebanju morajo biti vsi igralci navzoči, na poznejše prijave pa se ne bo oziralo.

Revček Andrejček v Studencih.

Jutri, v soboto, vpizori dramski odsek 5. kola v Studencih v Sok. domu znano ljaško igro »Revček Andrejček«. Studenčane opozarjamo, da se igra pozneje ne ponovi. Začetek točno ob 20. uri. Cene posameznim sedežem nizke.

Krajevni odbor Rdečega križa v Krčevini

priredi v soboto 15. nov. v gostilni Prah (Beranič), Aleks. cesta 148 v Krčevini »Martinov večer«. Začetek ob 19. uri. Na sporedu je: godba, ples, narodna pesem, šaljivi srečolov, Martinova gos in razna druga zabava. Čisti dobiček prireditve pripade ubogim šolarjem.

Martinovanje na Mariborski koči

se slavi v soboto 15. t. m. zvečer ter se vabijo vsi planinci, da v čim večjem številu posetijo ta dan Mariborsko kočjo! Napovedani je tudi prihod zagrebških planinarjev. Nikdo naj ne zamudi pohite ti k lepemu družabnemu planinskemu večeru!

Na davici je zbolela v Slov. Bistrici

hčerka sodniškega uradnika P. Sotlerja. Učenka posečuje meščansko šolo v Slov. Bistrici. Je to že drugi slučaj davice v kratkem času.

Prvi — led.

Že dve jutri opazujemo zelo občuten padec temperature. Včeraj zjutraj, kakor davi je zdrknilo živo srebro pod ničlo in na cestah se je v kotanjah že stvorila lahka ledena plošča, dočim je po vrtnih nasadih opaziti namesto rose, — slano. Smo pač že v sredini novembra na pragu zime!

KINO

Grajski:

Od danes, petka, dalje KAPETAN DREYFUS 100% govoreča zvočna drama v nemškem jeziku. Tragedija po nedolžnem obsojenega francoskega generalšabnega kapetana. — Fritz KORTNER. Grete MOSHEIM, Bernhard GÖTZKE.

Union:

Danes zadnjikrat — Najina je noč.

Od jutri, sobote, dalje

HADŽI MURAT

Velezvočni film. — Ivan MOSJUHIN. Betty AMANN, Lil DAGOVER. Po romanu Tolstoja!

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17. 19. 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLLO KINO

Soboto in nedeljo znižane cene!

KARAVANA SMRTI

KEU MAYNARD — TOM MIX.

Družabni večer Glasbene Matice

Iz meščanskih krogov je prišlo že več vprašani, če se tudi nečlani smejo udeležiti v soboto zvečer matičnega družabnega večera v Narodnem domu. Odgovorjamo: Razumljivo, saj je tak večer prirejen v prvi vrsti našim prijateljem! Cel zbor bo zapel svojim gostom nekaj pesmi, domač jazzband pa zagodel najoriginalnejše komade za ples. Skrbno bodo založene mize z jestvinami in pijačo. Dvorana je preurejena, zato brez prepričanja dobro zakurjena. Dobrodošel nam vsak gost! Vstopnine ni.

Stalno delo.

Iščejo se nujno trije delavci profesionalni za tlakovanje ceste v Ljubljani. Stalno delo in dobra plača. Interesenti naj se javijo pri borzi dela v Mariboru.

To so vendar dokumenti...

Bilo je ob letošnjem poznem poletju. Gospod major od tehnične čete je spopolnjeval po Slovenskih gorah vojaške zemljevide ter posebno beležil slovenska imena sel, kotlin, brdov in gričev. Poprosil me je ob priliki za izprehod po dolu, da mu pojasnim, to in ono v neznanem mu kraju. »Gospod major, stopite mimogrede tudi na pokopališče, gotovo vas zanima videti spominsko ploščo, v vojni padlih naših vojakov, ki je bila pred kratkim slovesno odkrita?« Greva in si ogledava. G. major pa je zastrmel ob nagrobnih napisih. Mnogo napisov na obgrobnih kamenih pristno slovenskih rodin (seve pred vojno nemških) se blešči v nemščini. »Ali so bili vaši župniki nemškutarji?«, me vpraša presenečeni popotnik. »To ne, vsaj jaz ne vem, sedanjí gospod pa je celo goreč narodni buditelj ter je moral radi tega med vojno celo kot mučenik v graške ječe.« mu pojasnim. Kako pa je to mogoče, da mrgoli toliko nemških nagrobnih napisov s pristnimi slovenskimi imeni, nekateri celo iz povojnih let? To so vendar dokumenti! — Tako je vzkliknil gospod major. Pristni Nemec naj si napravi slovodno svoj napis, v svojem jeziku, skrajni čas pa je, da izgine nemškutarja tudi raz naših pokopališč, ker to so res žalostni dokumenti za nas.

Svora zlomila

se je sinoči na Trgu svobode Nassimbenjevemu hlapcu, ki je vozil težko naložen voz stavbenega lesa, ki se je z voza razsul. Osební promet na mestu je bil skoro dve uri, dokler niso lesa spravili stran, nekoliko oviran.

Soboto 15. novembra premiera!

Največji zvočni film po romanu L. A. Tolstoja

Hadži Murat

Sodeluje ruski carski balet!

KINO »UNION«.

TRENCHOATI,

površniki, hubertusplašči, usnjeni lopotel, kože, pliši, snežni čevlji, snežni škornji, galoše, kakor tudi razno manufakturno blago na obroke. ORNIK, Maribor, Koška cesta 9.

Revizija Dreyfusovega procesa

EMILE ZOLA IN NJEGOV ZNAMENITI NASTOP ZA NEDOLŽNOST DREYFUSA.

Najožji Dreyfusovi sorodniki in zagovorniki so bili prepričani, da je njegova obsodba — justični umor ali justična znota. Toda pretekli so meseci in leta, predno je prišla resnica na dan. Krog Dreyfusovih prijateljev se je trudil in trudil, da bi razkrinkal to krivico.

Med najodličnejše bojovnike za revizijo Dreyfusovega procesa spadajo: polkovnik Picquart, pisatelj Zola, Clemenceau in Jaurès.

Picquart je bil od julija 1895 šef špijonažnega oddelka v francoskem vojnem ministrstvu. Tudi on je bil prvotno prepričan o Dreyfusovi krivdi. Ko pa je kmalu po Dreyfusovi obsodbi ugotovil, da še vedno obstajajo špijonažne zveze med nemškim vojaškim atašejem in francoskimi vojaškimi krogi, je še natančneje zasledoval zadevo. Meseca marca 1896 je slučajno dobil v roke brzojavko zelo sumljive vsebine, naslovljeno na majorja Esterhazyja. Ko je vzel v roke znani tajni akt, ki je bil med Dreyfusovim procesom izročen predsedniku vojaškega sodišča v podkrepitev Dreyfusove krivde in primerjal pisavo majorja Esterhazyja s pisavo v tem tajnem aktu, mu je takoj šinila misel v glavo, da bi mogel biti pisec tega akta Esterhazy in ne Dreyfus. Informacije o Esterhazyju so bile neugodne. Poizvedbe so trajale dolgo časa. Minuli so zopet meseci in meseci, predno je Picquart utrdil svojo sodbo o Esterhazyjevi krivdi. L. 1897 je bil Picquart premišljen v Tunis, njegov naslednik pa je bil v ministrstvu major Henry. Ko se je Picquart spomladi l. 1897 ponesrečil, padel je s konja in se težko ranil, je začel sumiti, da je bila njegova premetitev najbrž delo tajnih sovražnih elementov. Napisal je svojo oporoko, v kateri je opisal vse, kar mu je bilo znano o Dreyfusu in Esterhazyju. Picquart se je vrnil v Pariz in je vso svojo tajnost zaupal svojemu zastopniku Lebloisu. Obadva sta prišla do zaključka, da je Esterhazyjeva krivda istovetna z Dreyfusovo nekrivdo. Dne 15. novembra 1897 je vložil Dreyfusov brat Matej proti majorju Esterhazyju ovadbo radi zločina veleizdaje. Po kratki razpravi pa je bil Esterhazy soglasno oproščen. Več let kasneje je Esterhazy sam priznal, da je bil ta proces čisto navadna, v naprej pripravljena komedija.

Dne 13. I. 1898 je objavil list »Aurore« (Zaria) znamenito Zolajevo odprto pismo na predsednika francoske republike Faure-a, znano pod imenom »J'accuse!« Obtožujem!. V tem pismu je obtožil Zola vse v Dreyfusovi aferi prizadete osebe, sodišče in zvedence zlorabe uradne oblasti. »Obtožujem predvsem vojno sodišče kršitve zakona, da je obsodilo obtoženca na podlagi neke tajne listine in obtožujem tudi vojno sodišče, da je to nezakonitost na povelje krilo in samo kršilo zakon s tem, da je krivca vedoma oprostilo.«

Že 7. februarja 1898 je stal Zola radi tega odprtega pisma pred pariško poroto na tožbo javnega tožilca radi žaljenja uradnih oseb. Zanimanje za ta proces je bilo ogromno, vendar je bilo javno mnenje proti obtožencu. Zola je nastopil dokaz resnice. Razprava je trajala 15 dni.

Na koncu razprave je Zola v svojem govoru izjavil sledeče: »Dreyfus je nedolžen! Prisegam! Svoje življenje zastavljam, svojo čast, v tej svečani uri, pred tem sodiščem, ki predstavlja človeško pravičnost! Pred Vami gospodje porotniki, ki izhajate iz naroda samega, pred celo Francijo, pred celim svetom prisegam, da je Dreyfus nedolžen; in pri vsem, kar sem pridobil, pri svojem imenu in pri svojih delih, ki so pripomogli k razširjenju francoskega znanja, prisegam, da je Dreyfus nedolžen. On je nedolžen...«

Zagovorniki v tem procesu so bili

Labori, Albert Clemenceau, Georges Clemenceau.

Sodba: Zola obsojen na 1 leto ječe in 3000 frankov denarne kazni, odgovorni urednik lista »Aurore« na 4 mesece ječe in enako denarno kazen.

Vsled revizije je bila ovadba razveljavljena. Ponovna razprava in ponovna obsodba.

Več let kasneje je Clemenceau kot ministrski predsednik izpovedal, da je bil navzoč pri tem procesu in da ni bil pripravljen na tako sovražnoost proti obtožencem. »Ako bi bil Zola dotičnega dne oproščen, nobeden izmed njih ne bi ostal živ.«

Velikanske demonstracije so sledile po vsej državi. Picquartov zastopnik Leblois je bil suspendiran od odvetniške zbornice za 6 mesecev, Picquart obsojen od vojaškega častnega sodišča in odpuščen iz armade.

Med tem časom pa se je spremenila situacija v parlamentu. Vedno večje je bilo število poslancev, ki so bili za revizijo Dreyfusovega procesa. Poleti 1898 je vojaško častno razsodišče obsodilo Esterhazyja radi težkih pregreškov zoper disciplino in čast ter radi nedostojnega vedenja na odpust iz armade, februarja 1899 je moral Esterhazy bežati v Anglijo. Tla so mu postala prevročja. Pariško kazensko sodišče ga je obsodilo v odsotnosti radi zločina goljufije na škodo nekega sodnika na 3 leta. — Vojni minister Cavaignac je takoj ob nastopu službe l. 1898 odredil ponovno preiskavo Dreyfusove afere z ozirom na odkritja proti Esterhazyju. Koncem avgusta istega leta se je ugotovilo, da je bivši šef špijonažnega oddelka polkovnik Henry — zagrešil zlorabo uradne oblasti in da je sam ponaredil neko važno listo, da bi kril generalni štab proti Dreyfusu. Henry je bil aretiran in si je v preiskovalnem zaporu z britvijo prerezal vrat.

Dne 3. sept. 1898 je predlagala Dreyfusova soproga revizijo procesa proti njenemu možu. Poizvedbe so trajale do februarja 1899.

S posebnim zakonom je francoski parlament sklenil, da se naj prepusti odločitev v obnovi postopanja v Dreyfusovi zadevi združenim senatom kasacijskega sodišča v Parizu. V teh senatih je bilo skupaj 48 sodnikov, ki so sklenili dopolniti preiskavo. Dne 3. junija 1899 so ti senati soglasno razsodili, da se svoječasnica sodba pariškega vojnega sodišča razveljavi, da se dovoli obnova postopanja in se delegira vojno sodišče v Rennes-u za presojo te zadeve. Glavni razlogi za to odločbo so bili: ugotovitev, da je bil tajni akt sporčen vojnemu sodišču v Parizu l. 1894 po končani razpravi, ne da bi bili spisi prečitani pri razpravi in predloženi obtožencu in njegovemu zagovorniku in pa dejstvo, da novi zvedenci v pisavi dopuščajo možnost, da dotičnega tajnega akta ni spisal — Dreyfus. O tej odločbi kasacijskega sodišča je bil Dreyfus brzojavno obveščen. Vlada je odredila, da se mora Dreyfus s posebno ladjo takoj vrniti v Francijo in izročiti vojnemu sodišču v Rennes-u.

Šestdesetletnica hrvatskega književnika.

Na Sušaku je te dni v krogu svoje obitelji obhajal svojo šestdesetletnico znani hrvatski književnik Viktor Car Emin. V nedeljo 16. t. m. prirede tamojšnja društva njemu na čast intimno proslavo.

Švedski nadškof — kandidat za Nobelovo nagrado.

Čuje se, da je za kandidata za letošnje Nobelovo nagrado za mir predložen švedski nadškof Söderblom. Kandidata pa sta tudi Kellog in stockholmski župan Lindshagen. Ker minulo leto nagrada ni bila podeljena, bo letos dvojnica.

Vizija strahot bodoče vojne

VTISI OČIVIDCA ČESKOSLOVAŠ KIH ZRAČNIH MANEVROV.

Očividec letošnjih zračnih manevrov českoslovaških, ki so se vršili minuli mesec na mejah Moravske, pripoveduje:

Po ulicah mesta Pardubic koraka vojska, prevažajo se čudne vojne priprave, ki so s svojimi odprtinami uprte naravnost proti zenitu. V malem provinciálnem mestu, kamor prispeš iz Prage z brzim vlakom v poldrugi uri, vlada nenavadna živahnost. Enako živo je v Češki Třebovi, važnem železniškem križišču Češke in Moravske, in v Olomouci, centru Moravske. Na vseh straneh armada, povsod velika naglica. V Češki Třebovi je glavni stan manevrov, ki je pravkar izdal naredbo, naj se prično vojne operacije modre in rdeče zračne vojske.

Na meji Češke in Moravske se je pojavilo v vsej svoji strahoti ognjeno strašilo vojne bodočnosti. Res da tokrat ni nikogar plašilo. Prebivalstvu se je zdelo kot grandiozna, efektna predstava na odru, ki zavzema nekaj desetnih kilometrov prostora. Vendar pa je nudila ta slika polno možnost, da si predočiš, kakšna bo bodoča vojna, v kateri bo sodelovala »zračna kavalarija«, bolj gibčna in bolj strašna nego najhujša konjenica bivših vojn; vojna, v kateri ne bo več zaledja, ker izmed vseh držav razpolaga samo Rusija z ozemljem, ki za aeroplanje ni dosegljivo, v vseh ostalih evropskih državah pa bo zračni napad mogoč že nekaj ur po vojni napovedi. To vojno bo spremljal strašen »zračni teror«, ker napadi zrakoplovnih eskader ne bodo samo z bombardiranjem prizadeli ogromne materialne škode naseljenim krajem, ampak bodo na prebivalstvo na zemlji tudi v psihološkem pogledu strašno učinkovali. Prebivalstvo se bo moralo pred bombami skrivati globoko pod zemljo, v novih katakombah, in opustiti bo moralo vse normalno življenje mest in naselbin.

V bodoči vojni bo že pred mobilizacijo živih sil začela akcija »zračnih mornaric«. Izvidniški avijoni bodo takoj po napovedi vojne začeli z izvidniškimi poleti nad važnejšimi prometnimi križišči ter industrijalnimi in po-

litičnimi centri neprijateljske države. Njihova naloga bo, da pripravijo bombaške napade iz zraka. Od uspešnih izvidniških poletov bo odvisen uspeh eskadrile v bombardiranju, ki bo prinašalo smrt, rušenje objektov in strupene pline. Zato bo izredno važno opazovanje prihoda izvidniških letal, da se bo tako preprečilo bombardiranje. Obramba proti izvidniškim letalom se bo vršila z zemlje s streljanjem iz kontraavijonskih topov in s protinapadi lovskih avijonov. V tem času mora prebivalstvo začeti pasivne obrambe, obstoječo iz popolne ustavitve uličnega prometa, iz gašenja luči v mestih in drugih naselbinah, ako je napad ponoči, iz skrivanja pod zemljo pred bombami s strupenimi plini v slučaju, da izvidnike spremlja tudi vojaški napad itd.

Za mestno prebivalstvo je seveda veliko nevarnejši in strašnejši sledeči moment zračne vojne: prihod avijonov za bombardiranje. Danes takšen težki aeroplan lahko nosi s seboj nekoliko meterskih stotov raznih eksploziv, ki se jih lahko imenuje »smrtno breme«. Ta množina se bo s stalnim napredovanjem tehnike stalno množila in zrakoplovi se bodo postopoma spreminjali v prave »zračne oklopnjake« in »dreadnoughte«, ki se jih bo lahko uporabljalo ne le za boj na kopnem, ampak tudi za obrambo obale proti sovražni mornarici.

Na ozemlju med Pardubicami in Olomoucem se je razvila zanimiva slika zračne borbe. Res so bile bombe zamenjane s papirnatimi listki in strupeni plini z nedolžnimi zmesmi, ki proizvajajo samo dim. Toda topovi za odbijanje aeroplanov so grmeli in prebivalstvo mest in naselbin v sferi »vojnih operacij« je sodelovalo z zračno armado v cilju pasivne obrambe. Zvečer so po vseh mestih ugasnile luči, po dnevu so se ljudje izogibali ulic, ki so bile bombardirane.

Bila je to velika demonstracija strahot bodoče vojne, ki bi vsakogar, kdor bi jo videl, živo spomnila, da je treba očuvati svet takšnih strahovitih pretreslajev.

Sport

Sodniška sekcija, službeno.

Nedeljske tekme sodijo: medmestno tekmo Maribor:Gradec g. dr. Planinšek, prvenstveno tekmo ISSK Maribor mlad.: SK Železničar mlad. g. Vesnaver. Načelnik.

Mariborski smučarski klub, službeno.

Upoštevač veliko korist, katero nudi zimskemu sportniku lahka telovadba, trening v predsezoni, ki ga usposablja, da z lahkoto premaga napore smučskih tur, tekem itd. odločili smo se, prirediti za naše člane kondicijski trening. Prvi trening bo 19. t. m. ob 20. uri v telovadnici meščanske šole v Cankarjevi ulici. Vabimo vse člane, da se tega važnega treninga sigurno udeležijo, ker bodo tvečeri obenem pripomogli tudi k bližjemu spoznavanju članov med seboj ter se bo na istih razpravljalo o vseh tekočih zadevah kluba. Tajnik.

SK Železničar, nogometna sekcija.

Postava mladinskega moštva za prvenstveno tekmo Maribor:Železničar, ki se vrši v nedeljo ob četrti 14., je sledeča: Kosem, Haber, Zgonc, Straub, Horaček, Turk II, Turk I, Bačnik, Borovka, Golinar, Seničar, rez. Antoličič. Vsi navedeni morajo biti na igrišču Maribora točno ob pol 13.

Postava kombiniranega moštva proti SK Amater Trbovlje je sledeča: Bischof, Konrad, Bauer, Glavič, Kaburek, Urbančič, Šurl, Konrad II, Eferl, Antoličič, Kohout, rez. Kositer. Vsi navedeni se morajo javiti v nedeljo ob 5. jutraj na kolodvoru gospodu Bukovčiču.

Igralci Wagner, Frangeš, Ronjak, Bačnik, Pavlin morajo biti točno ob pol 14. na igrišču Maribora ter se javiti kapetanu MO g. Neratu. — Načelnik.

Iz LNP.

Protest SK Rapida proti verifikaciji prvenstvene tekme SK Rapida:SK Svoboda se preda MO v Mariboru, da zadevo preišče. Kazenskemu odboru se preda igralec Golinar (SK Rapid) zaradi incidenta pri tekmi Rapid:Svoboda.

SK Ilirija je bila na osnovi čl. 53 kaz. prav. JNSa kaznovana z ukorom, ker ni nastopila v pokalni tekmi dne 9. XI. ter v smislu propozicij za pokalne tekme LNP z globlo 1000 Din!

Zakriti Mussolini

Neki prijatelj umetnosti je našel v hiši nekega obubožanega italijanskega princa Tizianovo sliko, katere lastnik je po dolgem prigovarjanju končno vendarle privolil, da sliko proda. »Toda,« je pripomnil obenem, »vi vendati veste, da boste kaznovani, ako izvažate umetnine iz Italije. Zato bodite previdni in ne povejte nikomur o kupčiji!«

Prijatelj umetnosti je to obljubil in je dal, da prepreči vsako odkritje, preko Tiziana napraviti papežev portret. Carinske oblasti so res nasledle tej slepariji in dragoceni zaklad je šel neovirano preko meje.

Ko je ljubitelj umetnin prišel domov, je poklical nekega strokovnjaka s prošnjo, da naj papeško gornjo plast loči od starega mojstra Tiziana. Z delom se je takoj pričelo. Komaj pa je strokovnjak pričel z delom, je s napežem izginjal obenem tudi Tizian. Ni bilo torej nobenega dvoma, da je postal revež žrtve grde potvorbe. Vendar kljub temu ni odnehal. Misli je, mor-da pa se pod Tizianom nahaja še kak druga slika. In res, uspeh je bil tu. Na platnu se je namreč končno pojavila glava — Mussolinija.

O današnji Gospe Sveti in slovenski kneginji Emi Krški

(Popotni vtisi z zgodovinskimi oponenti.)

Ta Emin oltar s sarkofagom je še sedaj po 750 letih poleg Gosposvetskega prestola za nas Slovence največja historična zanimivost, veličastna, vidna svetinja naše starejši zgodovine, poleg katere vse druge, izredne in številne umetnine teba stopijo v ozadje (glej sliko v Grudnovi zgod. 1. zv. str. 123.) Pomudimo se torej v kripti in pri grobu Eme, prednice Celjskih!

Kripta je kvadrat, katerega stranica meri brez zidovja 18 metrov, ima 3 po dveh vrstah stebrov ločene »ladje«, je 3-4 metre visoka in je razdeljena po 96 belih stebrih v 137 četverkotov, tako da je skupaj 100 stebričev zvezanih med seboj z romanskimi oboki. Kripta leži pod glavnim oltarjem in za 1.78 nad ladjo dvignjenim prostorom pred njim. Ob desnem izmed sprednjih 2 stebrov je ob južni stranski, (ne sprednji) strani postavljen Emin sarkofag, kot podloga njenemu oltarju, na katerem je podoba Eme na smrtni postelji. Kneginja Ema je bila od kat. cerkve proglašena za blaženo; za to si je v 15. stoletju posebno prizadeval cesar Friderik kot dedič Celjanov, kar znači, da so jo tudi Celjani častili kot svojo prednico. Proces pa je zastal, a zadržilo se mi je, da se bo sedaj kmalu obnovil in končal. K temu njenemu grobu z njenim prahom romajo vsako leto pobožni romarji, ker so jim papeži priznali posebne odpustke. V Krški cerkvi se obhaja spominski dan njene smrti kot poseben cerkven praznik s posebnim obzrcem za mašo in brevir (njen god se obhaja 27. junija). Povedali so mi, da je vsakoletni romanja za Korošce 29. junij (dan njene smrti), za »Kranjce« tretji ali četrti petek po Vel. noči, za Štajerce pa, pri katerih je bila poleg Koroške njena druga domovina in kjer ima res svojo lastno župnijo, nisem ničesar čul, kar je

malo častno — treba bi bilo vsakoletna romanja organizirati tudi iz Slovenje Štajerske. Cerkev njej na čast je tudi združnica župnije Globasnice pri Pliberku na Koroškem (Hemmaberg), zidana l. 1567, edina v Krški škofiji, a na Kranjskem in na Primorskem sploh nobene niti posvečene niti župnije niti cerkve ni, kar je še manj častno. Ime Ema bi moralo biti običajno ime slov. nar. ženstva, dasi sicer tudi zdaj ni redko. V Ljubljani (v založbi A. Turka) je l. 1918 izšel o nji poljuden življenjski z mnogimi nekritičnimi legendarnimi podatki, vendar v splošnem gledé češčenja in relikvij informativen; to je edino, kar sem v novjšem času zasledil o nji v slov. knjižstvu (razun če omenjam še pozive »Slovenca« na skupno romanje k njenemu grobu). To je nehalno. Ta slovenska kneginja naj ima trajen, jasno obrisan spomin v srcu slov. ljudstva, češčenje v cerkvah vseh slov. pokrajin in nje ime naj častno nosi slov. ženski rod!

Še nekaj njenih relikvij hrani bazilika v Krki: poleg njenega oltarja kažejo izdolben kamnit sedež, morda pol metra visok, na katerem je po tradiciji navadno sedela pri izplačevanju delavcev, ko so zidali njeno cerkev, dalje v sakristiji njen prstan s črnim topazom ter njen zelen klobuk z nizkim vrhom in z znanimi izredno širokimi kraji; klobuke te nenavadne oblike sem pozneje res videl v dež. muzeju v Celovcu kot nošo v sev. koroških krajih. Omeniti bi še bilo, da je kneginja Ema postavila še več drugih cerkvi na Koroškem, med njimi cerkev sv. Margarete v Trušnjah pri Velikovu, kjer je bil tudi njen grad.

Krka razun tega ne nudi ničesar posebnega, imena kažejo mnogo čudnih, za nas tragikomičnih spadevk iz slov. besednih korenov. Ljudstvo pa je prijazno,

brez nacionalnega šovinizma, ki se zdi da je le značilna omejenost koroških re-negatov slovenskega pokolenja in sfanatiziranih, megalomansko-imperijalističnih politikov.

S tem sem, globokih vtisov poln, končal svoje romanje in preostaja za sklep še nekaj opazk o bližnjih Brežah (Friesach) in Selčah (Zeltschach), kamor me je tudi peljala pot, ker bi potovanje brez tega v zgodovinskem oziru ostalo nepopolno. Z vlakom nazaj h glavni progi in nekaj postaj proti severni meji Koroške dosežem do zgodovinskih Brež, ki so bile last solnograških nadškofov, pa tudi deloma kneginje Eme. Ker je bil njen soprog grof tega okraja, se je Ema imenovala tudi Ema Brežka. Preje jih je imel v lasti neki Werian (ali Wezilo Wezilin, kakor je listinsko dokazano skrajšana oblika imena za Werian, ker se po Hauthaler Salz. Urkb. posestnik istega posestva Radilach imenuje Wezilo, a v drugih listinah v Zahnovi zbirki (Werian), tudi menda v sorodu z Eminim rodom. Listinski dokazano posestvo Eminega rodu pa so bile pred vsem bližnje Selče, kraj, ki je oddaljen od Brež le uro hoda proti vzhodu, ležeč povsem ob strani, ločen od glavne prometne žile v dolini Brežki, in že med precej visokimi hribi, nekoč bogatimi rudnin. Prednik Emin, naš plemič Svetopolk, je baš tu dobil l. 898 v popolno last svoj dotedanji zajem (feud). To najstarejšo originalno listino slov. zgodovine, sedaj staro nad 1000 let, sem dva dni pozneje držal v svojih rokah v dež. muzeju v Celovcu: posebno močen, belkast pergament v širini polovične pole ali malo več, popisan počez sporedno z daljšima stranicama, s pisavo nekoliko blede, a lepo in določno, ob pregibu v sredini nekoliko izjeden (Besedilo ima Jaksch, Mon. Car. I št. 4). Tu je bil torej drugi dom Eminega rodu na Koroškem. Težko mi je bilo najti ga komaj da sem izvedel zanj pa 2-3 hišah, ki so tu, kajti vidnega skoro ni ničesar več; imenujejo ga Emin grad, ali Emin grič in leži, preden zavije pot na-

vkreber v Selče, ob majhnem potočku tam kjer je najbolj stisnjen, na levi strani. Če greš ob njem navzgor in sicer os obronku nad dolinico, ki ni več nego okrog 15 metrov visok. Razvalina, če se sme tako imenovati, je vsa prerasla in skoro je ni več poznati, našel sem majhen pravi sklad kamena, zidu podobnega, ostanek nekdanj gotovo lepega, vi sokega, vendar, ker leži zelo v stranski mendi le filialnega gradu, postavljenega in rabljenega zgolj za nadzorovanje rudokopov, z razgledom v gorsko kotlino, ki se odpre za njimi in kjer so menda ti rudokopi bili. Tu je po Emi podedovala vse nje stranske grofove, grofje Brežsko-Selški, morda potomci omenjenega njene krvnega sorodnika Askuina. Ti Selško-Brežki grofje se potem razčlenijo v grofe Planberške (pri Frohnleitu severno od Gradca) ter jih je poleg množičnih grofov Vovbrških (Heunburg), poleg enako vplivnih grofov Plajenskih (Plain zapadno Solnograda) ter poleg Otokarjev Surskih (Reichenhallsko-Traungausko-Štajerskih), prvotno tudi posestnikov v dolini Sure zapadno od Solnograda (gl. Prones, Markgrafen v. Steiner, Arch. f. oest. Gesch. Bd 84, 1898) smatrati za glavne prednike ozir. sorodne rozge knezov Celjskih, ki so torej tudi potomci Volkuna in Svetopolka in tako naš rod in naša kri.

Ničnost vsega zemskega hotenja sem občutil na teh razvalinah, kjer je najbolj viden popoln prehod — propast in pozabo in vendar sem v srcu toplo občutil tudi globoko sklenjeno duševno vez s tem slovenskim plemiškim rodom, ki nam je dal Celjane, poleg kralja Sama najvišji politični vzpon slovenskega življa v njega zgodovini. In njega visokemu spominu, ki naj ga neguje vsak zaveden Slovenec, so ob črni obletnici krivice koroškega plebiscita in v nedvomnem pričanju neizbežne zopetne združitve Gorotana in vseh nekdanj slovenskih pokrajin s Slovenijo posvečene te hvaležne vrstice.

Dr. Dragan Šanda
KONEC.

Premog Peklenica,

brez smrada, žlindre in kamena, malo pepela. Voz stane 38 Din franko dom. B. Guštin, Cankarjeva ul. 24. 3053

Zatekel se je

pes-ovčar »Tago«, Kosarjeva ul. 38. 3259

Kompletni vodnjak,

oknjak z oknom ugodno prodam. Vprašati Mlinska ulica 15, v gostilni. 3256

Klobase

vseh vrst, domače, vsako soboto in nedeljo pri Osetu, Mariborski dvor. 3245

Pletenine,

vse vrste po meri in okusu ter vsa popravila izvršuje hitro in točno po najnižji ceni mehanična pletarna Javornik, Vojašniška ul. 2, Maribor. XXIV

Velika zaloga kuhinjske posode.

Hišne in kuhinjske potrebščine vseh vrst. — Vsaki gospodinj znana prvovrstna emailirana posoda znamke »Herkules«, la aluminijeva litoželezna in posteklena posoda. — Nadalje mline za meso, orehe, kavo, mak in poper. — Tehnice za kuhinjo in mero-preizkusne za trgovce z uteži. Ribeže ravne, okrogle, polokrogle in oglate. Lopatice za ogle, pepel in smeti. Sita, deske za testo in valjarje. — Likalnike. — Razne oblike za vsakovrstno pecivo. — Kutlje za špecerijo in dišave. — Kotličke in šibe za sneg. — Solnike, kangle za mleko, cedila za juho, čaj, testo in salato. — Vedrice, umivalnike in vrče. Nočne posode, Stiskalnice za ocvirke in krompir. — Samovare »Phobus« in druge vrste. — Škafekroglice in ovalne. — Lonce za kuhanje perila in perilnice. — Jedilno orodje in žlice vseh vrst. — Jedilne servise iz porcelana raznih izpeljav. — Kuhinjske garniture iz kamenine in porcelana. — Krožnike iz porcelana in kamenine. — Umivalne garniture in vse vrste steklene robe ter pletene košare in cekarje. Obče znana specialna trgovina s kuhinjsko posodo A. Vicel se nahaja sedaj samo v Gosposki ulici št. 5. XXX

Gospodična ali gospa

dobi opremljeno sobo pri samostojni gospej. Radvanjska 6 II. 3244

Mebilirano sobo

oddam boljšemu solidnemu gospodu. Vprašati Jože Vošnjakova 21. II. vrata 3. 3255

Stanovanje s kuhinjo, sobo in kabinetom takoj odstopim onemu, ki mi posodi Din 5.000 proti odplačilu zmerne najemnine. Ponudbe na čevljarsko delavnico C. R. v Dravski 11. 3234

Deklica stara 15 let,

pridna in poštena, išče službo k otroku in v pomoč gospodinjstvu, k poštenim roditeljem. Ponudbe na upravo pod »Poštena deklica«. 3238

Moške obleke,

površnik srednje velikosti, vse v dobrem stanju prodam. Vprašati: Cankarjeva ulica št. 1, na dvorišču prvo nadstropje. 3239

Elektroinštalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najceneje izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga motorjev po konkurenčni ceni. XII

Gramofone popravila precizno le mehanična delavnica JUSTIN GUŠTINČIČ, Maribor, Tattenbachova ulica 14. Istotam velika izbira najboljših gramofonov znamke »Columbia« in gramofonskih plošč. 602

Golzerce,

nepremočljive ima najceneje v zaog. Brzopotplata. Tattenbachova ul. št. 14. XXXVII

Vzajem

dva gospoda ali dijaka na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava »Večernika«. 3000

Dijak učiteljskišnik,

želi instruirati učenca meščanske ali osnovne šole. Naslov v upravi lista.

Oddam opremljeno sobo

eni osebi, Glavni trg 4, dvorišče, desno. 3236

Cenena nalivna peresa

za šolo 8 — 14 — 18 — 20 — 50 — 60 70 Din. Steklena nalivna peresa 20 Din. Papirnica Novak, Gosposka ul. XXXV

Pisalne in pisarniške potrebščine,

pisemski papir, albume za amaterje priporoča po najnižjih cenah papirnica in knjigovoznica Novak, Gosposka ulica 9. XXV

Amerikanski izum auto-bencin štedilca

Walter Critchlow, 1985—P Street, Wheaton, ILL. U. S. A. Je dobila patent štedilca bencina za vse avtomobile.

Ta iznajdba sloni na izrabi izkušni, da teče vsak motor v vlažnih hladnih večerih lažje, kot sicer. Novj »Fordi« dosežejo do 16 km z enim litrom goriva, stari »Fordi« do 26 km: vse druge znamke dosežejo od ¼ do ¾ večjo kapaciteto. 5 različnih znamk od cene Dolarjev 6.00 do Dolarjev 30.00 nudijo agentom 100% — do 400% dobiček.

Mr. Critchlow nastavlja pošod glavne in okrajne agente, ki lahko mesečno zaslužijo Dolarjev 250.00 do Dolarjev 1000.00

Še danes pišite v angleškem jeziku in zahtevajte prosti vzorec za vpeljavo 3041

Vaše ime:

Naslov:

Mesto:

Dežela:

Zelo znižane cene vsakovrstnih ur, zlatnih, srebrnih in optičnih predmetov pri Mulavcu, Kralja Petra trg. Popravila točna z garancijo. Nakup zlata po najvišji ceni. 3123

Zimske nogavice,

rokavice, pletenine ter vse druge modne potrebščine v modni trgovini

Anton Paš, Maribor, Slovenska ul. 4

SVEŽE KISLO ZELJE

dobite od danes naprej zopet pri

J. SIREK, nasl. JOS. SKAZA Maribor, GLAVNI TRG, ro'ovž

Koncert

bo v nedeljo, dne 16. novembra

v gostilni Tomše v Pekrah

Pojedina purana in domačih klobas. — Vstop prost